

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA

E.Rev.br.10/2024

VRHOVNI SUD KOSOVA u Veću sudija, Milena Đerić, predsednik veća, Beshir Islami i Zenel Leku, članovi veća, u pravnoj stvari tužilje: „A...“ sh.p.k sa sedištem u Prištini, , br...., koju po punomoćju zastupa Kushtrim Palushi, advokat iz Prištine, protiv tužene: Ministarstvo za životnu sredinu, prostorno planiranje i infrastrukturu, sa sedištem u Prištini, koju po punomoćju zastupa Kancelarija Državnog Pravobranilaštva, po predmetu spora: radi naknade ugovorne štete, odlučujući po reviziji punomoćnika tužilje, podnetoj protiv presude Drugostepenog Veća Privrednog suda Kosova u Prištini K.DH.SH.II.br.953/2023 od 05.09.2023.godine, u sednici veća održanoj dana 05.04.2024. godine, doneo je

R E Š E N J E

USVAJA SE kao osnovana revizija punomoćnika tužilje, te se presuda Drugostepenog Veća Privrednog suda Kosova u Prištini, K.DH.SH.II.br.953/2023 od 05.09.2023.godine, ukida i predmet vraća istom sudu na ponovni postupak i odlučivanje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Prvostepenog Veća Privrednog suda Kosova u Prištini KE.br.1654/22 od 28.04.2023. godine, u stavu I. dispozitiva odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev tužilje, kojim je zahtevala da tužena na ime naručenog građevinskog materijala na osnovu ugovora, kao i na ime držanja istog u posedu nakon raskida ugovora, tužilji naknadi iznos od 200.710,32 eura, kao i da se obaveže tužena da tužilji nadoknadi izgublenu dobit zbog nezakonitog raskida ugovora, u iznosu od 86.780,42 eura, a sve to sa zakonskom kamatom od 8% koja će se obračunavati od dana podnošenja zahteva, pa sve do konačne isplate. Stavom II. dispozitiva određeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Protiv ove presude žalbu je u zakonskom roku podneo ovlašćeni punomoćnik tužilje, a Drugostepeno Veće Privrednog suda Kosova u Prištini, je presudom K.DH.SH.II.br.953/2023 od 05.09.2023.godine istu odbio kao neosnovanu, potvrdivši prvostepenu ožalbenu presudu.

Protiv pravosnažne presude Drugostepenog Veća Privrednog suda u Prištini, reviziju je u zakonskom roku podneo ovlašćeni punomoćnik tužilje, zbog bitnih povreda odredbi parničnog postupka i to od strane Drugostepenog Veća Privrednog suda i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom kao u reviziji.

Odgovora na reviziju nije bilo.

Vrhovni sud Kosova je nakon proučavanja spisa predmeta i ocene revizijskih navoda, a u smislu odredbe člana 215. Zakona o Parničnom Postupku, našao:

Revizija je osnovana.

Prema podacima iz spisa predmeta utvrđuje se sledeće činjenično stanje:

Prvostepeni sud je utvrdio, a drugostepeni sud potvrdio utvrđenja istog, a to je da je tužba i tužbeni zahtev tužilje potpuno neosnovan. Naime, parnične stranke su bile u obligacionom odnosu na osnovu zaključenog Ugovora od 20.12.2013.godine, broj nabavke: MI/13/022/511 i broj identifikacije ugovora 078/2013, sa opštim i posebnim uslovima, sa obaveznim tehničkim specifikacijama vezanim za izgradnju mosta i proširenje nacionalnog puta M9-segment: Đurđica-Kijev „Sektor D“. Iz obaveštenja o raskidu ugovora od dana 02.02.2016.godine, sa protokolom broj 443, i iz svih obavljenih komunikacija koje se nalaze u spisima predmeta, potvrđuje se da je tužilja bila obaveštena o raskidu ugovora, uz obrazloženje da ista nije preduzela mere u cilju povećanja tempa radova, uprkos primedbama i produženju roka za završetak radova. Nižestepeni sudovi su utvrdili da je obaveštenje o raskidu ugovora dato u skladu sa odredbama članova 109, 106. i 112. Zakona o Obligacionim Odnosima i da je postojao pravni osnov za raskid ugovora. Nižestepeni sudovi su ocenili neosnovanim tvrdnje tužilje da je do raskida ugovora došlo zbog neizvršenih isplata od strane tužene, jer tužilja nije uspela da dokaže ove tvrdnje, kao ni činjenicu da je do blokade računa tužilje od strane PAK-a, došlo zbog radnji tužene. Neosnovani su i tužbeni zahtevi tužilje u pogledu pravnog osnova koji se odnosi na odredbu člana 104. Zakona o Obligacionim Odnosima, kod tužilje nije postojao rizik od neispunjenja obaveze od strane tužene, pošto je tužena javna ustanova. Što se tiče zahteva tužilje za naknadu štete, nižestepeni sudovi su se pozvali na odredbu člana 136. Zakona o Obligacionim Odnosima, jer u konkretnom slučaju utvrđeno je da je tužena blagovremeno obavestila tužilju o raskidu ugovora, dok je tužilja i pored toga što je odredbom člana 19. tačka 18.3 potpisanog Ugovora imala obavezu da očisti gradilište i napusti radno mesto, ista nije sarađivala i nije očistila gradilište, tako da rizik za eventualnu pričinjenu štetu

pada na tužilju. U konkretnom slučaju, tužilja nije priložila nijedan dokaz kojim bi argumentovala osnov za naknadu štete, iako je prema navedenoj zakonskoj odredbi imala obavezu da dokaže i obezbedi postojanje štete i visine štete, odnosno štete pričinjene krivicom tužene.

Radi utvrđivanja faktičkog stanja prvostepeni je sud angažovao odgovarajuće veštake, isti je ocenio veštačenje sudski određenog veštaka finansijske struke u vezi sa utvrđivanjem visine izmakle dobiti, kao neosnovan, budući da je u konkretnom slučaju raskid ugovora od strane tužene izvršen u skladu sa zakonskim odredbama i ugovora zaključenog između stranaka, pa zbog toga ne postoji pravni osnov za naknadu štete u vidu izgubljene dobiti. Prvostepeni sud je ocenio veštačenje sudski određenog veštaka građevinske struke kao nedozvoljenim, zbog toga što je veštak prekoračio svoje nadležnosti procenom pravnog osnova tužbe, a da nije dao potpune nalaze u vezi sa činjeničnim stanjem. Drugostepeni sud je u ovom delu u potpunosti potvrdio ožalbenu prvostepenu presudu dodavši da prvostepeni sud nije poklonio poverenje urađenim nalazima i mišljenjima sudski određenih veštaka građevinske i finansijske struke, zbog toga što su oba veštačenja urađena u suprotnosti sa spisima predmeta, izmišljena su i neosnovana, a tužilja nije predložila nove i pouzdane dokaze kako bi dokazala tvrdnje istaknute u tužbi.

Kod ovakvog činjeničnog stanja, Vrhovni sud Kosova nalazi da je presuda drugostepenog suda doneta uz bitnu povredu odredbi Zakona o parničnom postupku iz člana 182. stav II. tačka n), jer ista ima nedostataka koji je čine nerazumljivom, dispozitiv iste nije u skladu sa razlozima o bitnim činjenicama datim u obrazloženju, a razlozi o bitnim činjenicama nisu u logičkoj vezi sa izvedenim dokazima. Navedeni nedostaci sprečavaju proveru pravilnosti primene materijalnog prava od strane drugostepenog suda.

Vrhovni sud Kosova konstatuje da je predmet konkretnog spora po tužbi podnetoj dana 07.06.2017. godine: nadoknada ugovorne štete, a po preciziranom pismenom podnesku datom u završnoj reči od 20.04.2023. godine je: nadoknada štete na ime građevinskog materijala koji je naručen na osnovu Ugovora, koji drži u posedu tužena nakon raskida ugovora; nadoknada štete na ime izgubljene dobiti zbog nezakonitog raskida Ugovora, kao i nadoknada troškova postupka.

U toku trajanja postupka pred nižestepenim sudovima, utvrđeno je da među parničnim strankama nije sporno da je dana 20.12.2013. godine zaključen Ugovor između parničnih stranaka za izgradnju mosta i proširenje nacionalnog puta M9-segment: Đurđica-Kijev „Sektor D“. Odredbom člana 2. tačka 1. pomenutog Ugovora određen je ukupan novčani iznos na ime završetka radova i to: 728,230.67 eura, takođe, pomenutim ugovorom su na precizan i detaljan

način regulisana sva prava i obaveze ugovornih stranaka. Zatim, utvrđeno je da je tužena dana 02.02.2016. godine dostavila Obaveštenje broj 443 tužilji o raskidu zaključenog ugovora, i da je tužena dana 28.12.2017. godine izvršila isplatu tužilji u novčanom iznosu od 44.355.65 eura.

-Odredbom člana 114. Zakona o Obligacionim Odnosima (Zakon br. 04/Z-077) propisane su pravne posledice raskida ugovora, stavovima: 1, 2, 3 i 4 pomenutog člana propisano je, sledeće: “1. Raskidom ugovora obe strane su oslobođene svojih obaveza, izuzev obaveze na naknadu eventualne štete. 2. Ako je jedna strana izvršila ugovor potpuno ili delimično, ima pravo da joj se vrati ono što je dala. 3. Ako obe strane imaju pravo zahtevati vraćanje datog, uzajamna vraćanja vrše se po pravilima za izvršenje dvostranih ugovora. 4. Svaka strana duguje naknadu drugoj za koristi koje je u međuvremenu imala od onoga što je dužna vratiti, odnosno naknaditi”.

Uvidom u spise predmeta, Vrhovni sud Kosova je utvrdio da postoje dva urađena veštačenja, jedno od strane veštaka građevinske struke od dana 26.11.2018. godine, a drugo od strane veštaka finansijske struke od dana 05.03.2019. godine, oba veštaka su u svojim Nalazima i Mišljenjima naveli da je projekat koji je vođen između parničnih stranaka po osnovu zaključenog spornog ugovora, nepravedno vođen od strane obe strane i da je bilo propusta na obe strane. Oba veštaka su prisustvovala sudskoj raspravi održanoj dana 20.05.2019. godine, prvostepeni sud je bio dužan da postupi po odredbi člana 366. stav 1. Zakona o Parničnom Postupku, koji se odnosi na mogućnost suda da po službenoj dužnosti ili na zahtev jedne od stranaka zatraži dodatna objašnjenja od strane sudski određenog veštaka. S obzirom na činjenicu da je konkretan predmet ukidan i vraćan na ponovno suđenje i odlučivanje, i da je predmet dodeljen drugom sudećem sudiji koji je vodio sudske rasprave tokom 2023. godine, ostaje nejasno za Vrhovni sud, zbog čega prvostepeni sud nije pozvao ponovo veštake da prisustvuju sudskoj raspravi?

Uvidom u zapisnik o održanoj raspravi od 20.05.2019. godine, kao i uvidom u urađena veštačenja, Vrhovni sud konstatuje da su veštaci utvrdili da je tužilja realizovala samo 33.62% projekta, dok je ovlašćeni punomoćnik tužilje tvrdio da je tužilja završila 72% projekta. Bez obzira na pitanje koje se odnosi na zakonitost i pravilnost raskida Ugovora, svaka stranka ima pravo da vrati ono što je dala i ispunila, do trenutka raskida Ugovora, imajući u vidu gore pomenutu citiranu odredbu člana 114. Zakona o Obligacionim Odnosima, ostaje nejasno za Vrhovni sud, zbog čega se nižestepeni sudovi uopšte nisu bavili ovim pitanjem?

- Tokom trajanja postupka pred nižestepenim sudovima, a i u žalbi isticana je činjenica od strane punomoćnika tužilje da je njen materijal određene vrednosti ostao u posedu i

vlasništvu tužene nakon raskida ugovora, i da tužilja zahteva od tužene da joj nadoknadi vrednost pomenutog materijala. Zbog čega se nižestepeni sudovi nisu bavili konkretnim pitanjem, i nisu utvrdili tačnost istaknutih tvrdnji?

-Tokom trajanja postupka pred nižestepenim sudovima, a i u žalbi isticana je činjenica od strane punomoćnika tužilje koja se odnosi na nadoknadu izvedenih radova od strane tužilje do raskida ugovora. U spisima predmeta postoji činjenica da je tužena dana 28.12.2017. godine izvršila isplatu tužilji u novčanom iznosu od 44.355.65 eura, ostaje nejasno za Vrhovni sud na ime čega i zašto je isplaćen novčani iznos, da li na ime izvršenih radova, da li na ime vrednosti materijala koji je ostao u posedu? Ko je utvrdio navedeni novčani iznos, kada je utvrđen novčani iznos (pre Obaveštenja o raskidu ugovora, ili nakon Obaveštenja o raskidu ugovora) da li se sa istim složila tužilja ili ga je osporavala?

-Tokom trajanja postupka pred nižestepenim sudovima, a i u žalbi isticana je činjenica od strane punomoćnika tužilje koja se odnosi na to da je tužena odgovorna za kašnjenja u realizaciji projekta. Do kašnjenja u poštovanju dinamičkog plana od strane tužilje je došlo kao posledica grešaka u sačinjenom projektu i poboljšanja koja su se morala izvršiti do nastavka radova, od strane tužene. Takođe, na strani tužene su postojala i kašnjenja u vršenju isplata kao i kontinuirano odbijanje zahteva podnetog od strane tužilje za promenu finansijskih podataka, gde je isplate morala da izvrši tužena u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, tako da je sve navedeno imalo za posledicu da je tužilja kasnila u izvođenju svojih radova. Ostaje nejasno za Vrhovni sud, zbog čega je tužena izvršila isplatu novčanog iznosa godinu i po dana nakon raskida ugovora, ugovor je tužena raskinula dana 02.02.2016. godine, a isplatu novčanog iznosa od 44.355,65 eura je izvršila dana 28.12.2017. godine?

-Tokom trajanja postupka pred nižestepenim sudovima, a i u žalbi isticana je činjenica od strane punomoćnika tužilje koja se odnosi na nezakonitost raskida ugovora od strane tužene. Odredbom člana 19. zaključenog ugovora broj 078/2013 između stranaka od 20.12.2013. godine, je na veoma detaljan način propisano kada i pod kojim uslovima može doći do raskida ugovora. Nižestepeni sudovi su se prilikom obrazlaganja zakonitosti raskida ugovora, pozvali na odredbe članova 106, 109. i 112. Zakona o Obligacionim Odnosima, tvrdeći da je do raskida ugovora od strane tužene došlo u potpunosti u skladu sa navedenim članovima. Naime, prema stavu nižestepenih sudova, tužena je raskinula ugovor zbog toga što tužilja nije preduzela mere za povećanje tempa radova, odnosno tužilja nije ispunila ugovor prema ugovornim uslovima, nije preduzela potrebne radnje za postupanje, i nije ispunila ugovor uprkos primedbama i

zahtevima tužene. Što se tiče pomenutog člana 19. spornog ugovora, nižestepeni sudovi citiraju član 19. tačka 18.3 koji odnosi na obavezu tužilje kao izvođača radova da u roku od 15 radnih dana, računajući od dana prijema, očisti gradilište od bilo kakvog otpada koji se pojavio tokom izvođenja radova... Ostaje nejasno za Vrhovni sud, po kojem tačno stavu ili tački člana 19. potpisanog ugovora, odnosno po kom pravnom osnovu je tužena raskinula ugovor?

Primenjujući izloženo na konkretan slučaj, a imajući u vidu argumentaciju drugostepenog suda za zaključak o neosnovanosti tužbenog zahteva, Vrhovni sud konstatuje da se obrazloženje drugostepene odluke teško može oceniti kao zakonom prihvatljivim, jer ne daje relevantne i uverljive razloge za ocenu da tužbeni zahtev tužilje je neosnovan, ovako dato obrazloženje osporene presude ne zadovoljava standard pravičnog suđenja na način kako je to utvrđeno Ustavom Republike Kosova.

Na sva gore navedena pitanja, nižestepeni sudovi su propustili i po službenoj dužnosti da se izjasne ili se obrazlože, u svojim odlukama. Navedeni nedostaci su takve prirode da zahtevaju ukidanje nižestepene presude, bez da se Vrhovni sud uopšte može upuštati u proveru ostalih revizijskih navoda, te proveru pravilnosti primene materijalnog prava od strane nižestepenih sudova.

Iz navedenih razloga Vrhovni sud Kosova je našao da drugostepenu presudu valja ukinuti i predmet vratiti drugostepenom sudu na ponovni postupak i odlučivanje. U ponovljenom će postupku na nesumnjiv način biti utvrđena, sva gore navedena pitanja odnosno činjenice. Takođe, će biti utvrđene i ostale bitne činjenice, te će se na tako utvrđeno činjenično stanje pravilno primeniti odgovarajuće materijalno pravo i doneti zakonita i pravedna odluka.

Vrhovni sud Kosova, u smislu navedenog, a uz primenu odredbe člana 224. stav 2. Zakona o parničnom postupku, je odlučio kao u dispozitivu.

VRHOVNI SUD KOSOVA

E.Rev.br.10/2024 od 05.04.2024.godine

PRESEDNIK VEĆA – SUDIJA
Milena Đerić
